

یادداشت هفته؛ نگاهی گذرا بر مبانی مشروعیت دولت در
ایالات متحده آمریکا و جمهوری اسلامی ایران

سال اول. شماره ۰۳
۱۴ تیرماه ۱۳۹۹

نگاه هفته

نخستین هفته نامه الکترونیک غیر برخط استان مرکزی

قانون ما، قانون آن‌ها

نمای هفته عملکرد شهردار اراک را از نگاه
سه عضو شورای شهر مورد بررسی قرار می‌دهد

استیضاح

بشود یا نشود؟

نمای هفته عملکرد شهردار اراک را از نگاه

سه عضو شورای شهر مورد بررسی قرار می‌دهد

استیضاح بشود یا نشود؟

۶ کوروش دیباج: حکمروایی مطلوب

شهری رهیافتی ساختار شکنانه به برنامه‌ریزی توسعه شهری دارد و با مشارکت و کنش متقابل میان بازیگران اصلی مدیریت شهری یعنی جامعه مدنی، حکومت و بخش خصوصی، الگوی شهرنشینی ارتباطی را پیش می‌گیرد. از این رو نهاد مدیریت شهری که در ایران از دو سازمان شهرداری و شورای شهر تشکیل شده است، می‌تواند یکی از اساسی‌ترین نهادها جهت تحقق حکمروایی خوب شهری باشد. همچنین شهرداری وظیفه تأمین محیطی مناسب برای زندگی شهروندان را برعهده دارد. شهروندان همواره عملکرد شهرداری را با خواسته‌ها و نیازهای خود مقایسه می‌کنند، این مقایسه بیانگر مفهوم رضایتمندی است. اگر شهروندان از عملکرد شهرداری راضی باشند انگیزه بیشتری جهت مشارکت با آن رادارند. از این رو می‌توان رضایت از عملکرد شهرداری را فاکتور مهمی در توسعه شهری دانست. در اراک اما شهرداران بسیاری در سالیان اخیر آمده‌اند و یکی پس از دیگری رفتند. شهرداری اراک همیشه حاشیه‌های زیادی داشته است. شهردار فعلی نیز از این قاعده مستثنی نیست، هر چند نه به اندازه داود تاجران شهردار سابق اراک. محمدکریم شفیعی چندی پیش در یک نشست خبری با اصحاب رسانه سخنانی گفت که باعث شد اکثریت شورای شهر علیه وی برآشوبند. در این میان یکی از حامیان سرسخت وی یعنی مرتضی سورانه سعی کرده است که اوضاع را عادی نشان دهد و بگوید انتقاد هم باشد اختلاف زیادی میان اعضای شورا بر سر شهردار نیست. ولی گویا داستان چیز دیگری است. تعدادی از اعضای شورای شهر اراک تصمیم دارند این هفته شهردار را استیضاح

کنند. باید دید در آستانه روز شهرداری ها و دهیاری ها آیا محمدکریم شفیعی شهردار اراک به دست شورای شهر اکثریت اصلاح طلب اراک استیضاح می‌شود یا در سال پایانی شورای شهر همچنان بر صندلی شهرداری اراک تکیه خواهد زد. علی جعفر محصولی یکی از اعضای شورای شهر اراک است با انتقاد از عملکرد شفیعی، شهردار اراک، به خبرنگار نمای هفته می‌گوید: اولین مشکل و نقد جدی که به وی وارد است بحث شورا ناباوری وی است، متأسفانه شهردار، شورای شهر را به‌عنوان یک نهاد بالادستی قبول ندارد، برداشت وی این است به دلیل اینکه حکم وی از سوی وزارت کشور صادر شده است، پس شورای شهر هیچ جایگاه و نقش نظارتی بر عملکرد وی ندارد. وی ادامه داد: به همین دلیل است که شهردار اراک اعتبار و اعتقادی به مصوبات شورا نداشته و بیشتر به دنبال رزومه و مدرک سازی است. عملکردی که شفیعی به‌عنوان عملکرد سال ۹۸ شهرداری اراک به شورای شهر تحویل داده است، پروپاگاندایی بیش نیست، زیرا در وهله اول بسیاری از اقدامات و کارهایی که در این حوزه شکل که به اصطلاح آن را عملکرد

شهرداری می‌داند آورده شده است، متعلق به طرح‌ها و اقدامات شهرداران دوره قبل بوده و عملاً شاهد هیچ‌گونه عملکرد و اقدام مناسبی در دوران مدیریت وی نبودیم. این عضو شورای شهر تصریح کرد: کافی است که به این جزوه شکل که شهردار اراک به‌عنوان عملکرد سال ۹۸ شهرداری به شورا شهر ارسال کرده نگاه بیندازید، آنگاه درخواهید یافت چه هزینه هنگفتی برای طراحی، تدوین و چاپ این کتابچه کرده است ولی غافل از اینکه این کتابچه‌ای که به‌عنوان عملکرد ارسال کرده، اصلاً عملکرد نیست بلکه بروشور تبلیغاتی و ... است در عملکرد باید آمار و نمودارها و ... آمده و نسبت به عملکرد سال‌های قبل تجزیه و تحلیل شود. محصولی تأکید کرد: باید این سؤال از شهردار اراک پرسیده شود، این هزینه هنگفت برای چاپ و تدوین عملکرد سال ۹۸ را از کجا تأمین اعتبار کرده است؟ اگر از محل بودجه شهرداری اراک بوده است، باید تأسف خورد که شهردار اراک به‌جای اینکه مشکلات حوزه شهر اراک را برطرف کند و باعث افزایش رضایت شهروندان شود، از محل بیت‌المال برای کارهای تبلیغاتی و ... استفاده می‌کند. وی با بیان اینکه شفیعی شهردار اراک به‌خوبی به روانشناسی کارهای تبلیغاتی آگاه است، گفت: متأسفانه شهر از وجود شهردار توانمند و لایق رنج می‌برد، سال‌های سال است مردم از مشکلات عدم روکش آسفالت رنج می‌برند بالأخص سال قبل خیابان‌های شهر اراک نیاز به روکش آسفالت داشت ولی متأسفانه شهردار اراک هیچ اقدامی انجام نداد، هم‌اکنون وضع روکش آسفالت خیابان‌های شهر اراک گواهی می‌دهند که شهردار اراک حداقل در این حوزه هیچ کاری انجام نداده است.



این عضو شورای شهر گفت: مشکل روکش آسفالت بحث بودجه نیست، برای این کار بودجه و اعتبار خوبی هم در نظر گرفته و اختصاص یافته است، ولی متأسفانه به جای اینکه این اعتبار را صرف هزینه این کار ضروری کند، آن را درجایی دیگر خرج کرد. نه تنها در این مورد بلکه در بحث پروژه‌ها و پل‌ها بدون اینکه نظر شورا و نظرات کارشناسی را در نظر بگیرد در رابطه با هر پروژه‌ای خودسرانه عمل کرده است که همین امر باعث شده پروژه برای شهر اراک و شهروندان آن آسیب‌هایی را به همراه داشته باشد.

محصولی بیان کرد: اعضای شورای شهر به عنوان منتخب مردم در قبال رأی مردم مسئول هستند، مردم برای برطرف شدن مشکلات شهر و توسعه شهر به ما رأی داده‌اند و باید ما تمام‌قد از حقوق آنان دفاع کرده و نگذاریم حق مردم ضایع شود. صحبتیم با دو الی سه عضو شورای شهر است که با حمایت‌های بی‌دریغ خود از شهردار اراک، وی را به گمراهی برده‌اند، به جای سیاسی کاری، مصلحت مردم شهر را در نظر بگیرید، با حمایت‌های بی‌چون و چرای خود از شهردار اراک به این شهر و مردم لطمه وارد می‌کنید.

حامد آجرلو یکی دیگر از اعضای شورای شهر اراک است که انتقاد جدی به شهردار اراک دارد. وی بایان اینکه شهردار هر شهری بر اساس قانون موظف است برای اجرای هر پروژه و طرحی در شهر با اعضای شورای شهر به عنوان منتخبین مردم مشورت کند، اظهار کرد: متأسفانه شهردار اراک جایگاه و ارزشی برای شورای شهر اراک قائل نیست و بدون اینکه از اعضای شورای شهر مشورت و نظرخواهی کند اقدام به اجرا و انجام پروژه‌هایی می‌کرد که شاید انجام آن برای شهر اراک لازم و ضروری نیست به عنوان مثال طرح خیابان ۵۵ متری یکی از این طرح‌ها بود که شورا از اول با انجام آن مخالف بود ولی تا زمانی که دادگستری و ... ورود پیدا نکرد شهردار همچنان مسر بود این طرح را انجام دهد.

وی ادامه داد: شهر اراک دارای محله‌هایی است که از لحاظ آسفالت، خدمات شهری، زیبایی کالبدی فقیر هستند متأسفانه شهردار اراک بدون توجه به این نقاط

ضعف، اعتبار شهرداری را جاهایی هزینه می‌کرد که هیچ کارکرد مثبتی برای شهر و شهروندان نداشت. موضوع اصلی و مهم این است که شفيعی شورا نابارور است، به هر حال ما به عنوان شورای شهر طرح‌ها و اهدافی برای شهر ترسیم کرده‌ایم که متأسفانه وی در مسیر هدف‌هایی که شورا برای آن ریل‌گذاری کرده بود، حرکت نمی‌کرد.

رییس کمیسیون سرمایه‌گذاری شورای شهر اراک تصریح کرد: وقتی وی برای شهرداری اراک کاندیدا شده بود، در تشریح برنامه‌ها و اهداف خود در بحث سرمایه‌گذار مانورهای زیادی داد، استناد صحبت بنده پاورپوینت‌هایی است که وی برای جذب سرمایه‌گذار در شهر اراک به ما ارائه می‌کردند ولی متأسفانه تاکنون کمترین قدمی در این زمینه برداشته نشده است و حتی سازمان سرمایه‌گذاری که باهدف و منطق پیش می‌رفت، با تغییرات عمده‌ای که انجام داد به حاشیه رانده شد، وی در آبان ماه سال گذشته شروع به تغییرات سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری اراک کرد در این بازه زمانی کوتاه تاکنون دو بار رییس این سازمان را تغییر داده است، که همه این موارد حاکی از این است شفيعی به عنوان شهردار اراک شناخت کافی از وضعیت شهرداری اراک نداشته و نمی‌توانست ثبات در مدیریت را به دست بیاورد.

آجرلو گفت: کمیسیون سرمایه‌گذاری شورای شهر اراک سال گذشته نزدیک به ۵۷۰ میلیارد ریال جذب سرمایه‌گذار داشت یعنی نزدیک به بودجه شهر در بحث سرمایه‌گذاری ما جذب سرمایه داشتیم ولی متأسفانه با تغییراتی که شهردار اراک در بحث سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری داشت عملاً در حوزه سرمایه‌گذاری هیچ کاری صورت نپذیرفت.

وی اظهار کرد: شهردار اراک نه تنها به سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌گذار باور نداشت، بلکه مساعدتی هم به کمیسیون سرمایه‌گذاری شورای شهر اراک نمی‌کرد که بتواند سرمایه‌گذار بیشتری برای شهر اراک جذب کند.

رییس کمیسیون سرمایه‌گذاری شورای شهر اراک بیان کرد: ما در شورای شهر بحث بودجه محله محور را به شهردار اراک

پیشنهاد دادیم که با استقبال وی روبرو شد ولی عملاً در حالی که این محله محوری می‌توانست منجر به تقسیم عادلانه منابع شود، در بودجه سال جاری شهرداری هیچ جایی ندارد و اقدامی برای عملیاتی شدن آن صورت نگرفته است.

علیرضا مرادی عضو دیگر عضو منتقد شورای شهر اراک نیز با بیان اینکه انتقادهایی به شهردار اراک در حوزه فنی، نیروی انسانی و روابط عمومی وارد است، گفت: خوشبختانه شهردار اراک در روزهای اخیر بخشی از این ایرادات را برطرف کرده است. شهردار اراک باید اقدامات و فعالیت‌های کارشناسی شده‌ای در حوزه فنی ارائه دهد، متأسفانه این اتفاق در زمان مدیریت شفيعی بالأخص در بخش انعقاد قراردادها اتفاق نیفتاده است.

وی ادامه داد: ما به عنوان اعضای شورای شهر از شهردار توضیح می‌خواهیم، اینکه معاونین چه می‌کنند، شورا نباید ورود پیدا کند و شورای شهر تنها شهردار را به عنوان پاسخگو می‌شناسد. موضوع دیگر دخالت‌های بیرونی است که در تصمیم‌گیری و عملکرد وی تأثیر گذاشته است که این امر نباید اتفاق بیافتد. مرادی تصریح کرد: در حوزه نیروی انسانی جانمایی و استفاده از نیروهای تحصیل کرده و فنی متخصص در شهرداری اراک متأسفانه فراموش شده و حتی بعضی از افراد به صورت سفارشی در بعضی از پست‌های شهرداری اراک گمارده شده‌اند.

این عضو شورای شهر گفت: متأسفانه در حوزه روابط عمومی انتقادهایی جدی به شهردار وارد است، همان‌طور که اطلاع دارید روابط عمومی کارش تأیید و نمایش مدیر ارشدش نیست بلکه این سازمان وظیفه‌اش، ایجاد پل صحیح ارتباطی بین مدیر ارشد و بدنه جامعه است ولی متأسفانه این مهم در این حوزه شهرداری اراک محقق نشده است.

وی بیان کرد: علاوه بر این موارد در حوزه برنامه بودجه، برآورد بودجه، ادامه حیات بودجه‌ای برخی سازمان‌های وابسته به شهرداری اراک با مشکلات جدی روبرو است و متأسفانه تاکنون از سوی شفيعی اقدامات قابل توجهی صوت نگرفته است.

نگاهی گذرا بر مبانی مشروعیت
دولت در ایالات متحده آمریکا
و جمهوری اسلامی ایران

قانون ما، قانون آن‌ها



ابوالفضل فتح‌آبادی
دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی
سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی

است. از نظر او، آنچه به قوانین یک جامعه مشروعیت می‌بخشد، همانا باور و عقاید همگان و یا اکثر افراد جامعه در یک زمان و مکان معین به این امر است که آن قوانین، مطابق با مجموعه‌ای از رویه‌های قانونگذاری به تصویب رسیده‌اند.

وبر بر این باور است که در دوران مدرن، رایج‌ترین شکل مشروعیت، اعتقاد به قانونی‌بودن است؛ یعنی آمادگی برای سازگاری با قواعدی که رسماً صحت دارند و با روش‌های قبول‌شده‌ای نظیر نظام پارلمانی اعمال می‌شوند. مطابق برداشت وبر از مشروعیت قانون، می‌توان گفت که درجه اعتبار یک نظم اجتماعی، به میزان باور و اعتقاد افراد به آن نظم وابسته است. به دیگر سخن، درجه تمایل مردم به یک نظم حقوقی، مشروعیت آن نظم و درجه این مشروعیت را تعیین می‌کند.

با توجه به مباحثی که مطرح شد، می‌توان گفت که مشروعیت قانون اساسی ایالات متحده آمریکا تنها مبتنی بر مبنای انسانی است.

روا و مناسب تلقی کنند. نتیجه موفقیت در این کار، شکل‌گیری اقتدار مشروع است که دست کم تا حدودی، به این دلیل مورد اطاعت قرار می‌گیرد که کنشگر تابع، به صورتی قابل درک آن را به نوعی الزام‌آور یا شایسته پیروی تلقی کند.

هیچ حاکمیتی به اطاعت، که جز فرمانبرداری ظاهری از روی دلیل، فرصت‌طلبی یا احترام نیست، قانع نمی‌شود و در صدد بر می‌آید که در میان اتباع خویش، ایمان به مشروعیتش را برانگیزد؛ یعنی می‌کوشد تا اطاعت را به «اعتقاد به حقانیتی» که نماینده آن است تبدیل کند.

ماکس وبر- جامعه‌شناس آلمانی- معتقد است که حاکمیت قانونی، سرشتی عقلانی دارد، یعنی مبنای آن بر اعتقاد به قانونی بودن مقرراتی است که به شیوه عقلانی وضع گردیده‌اند و بر مشروعیت رهبرانی است که مطابق قانون تعیین شده‌اند. در واقع، وبر در برداشتی توصیفی از مشروعیت، آن را معادل قانونیت (Legality) فرض کرده

در ادبیات سیاسی، معنای اصلی مشروعیت یا مشروع بودن دولت، توجیه‌پذیر بودن آن در نظر ملت است. اگر افراد، هنگامی فرمانبرداری می‌کنند که چنین کاری را موجه بدانند، دارنده قدرت سیاسی باید بکوشد فرمانبران را بیش از پیش به چنین نتیجه‌ای رهنمون کند. این یعنی، مشروعیت متضمن توانایی نظام به ایجاد و حفظ این باور است که نهادهای موجود، مناسب‌ترین نهادها برای اداره جامعه هستند. به میزانی که فرد یا نهاد دارنده قدرت سیاسی در این مسیر کامیاب شود، اعمال قدرت سیاسی با هزینه کمتری امکانپذیر خواهد شد. به عبارت دیگر، نسبت وارونه‌ای میان میزان مشروعیت و میزان توسل به زور وجود دارد. پس اعمال‌کننده قدرت سیاسی باید در کنار دستوردهی، به گونه‌ای وانمود کند که افراد موضوع اعمال قدرت سیاسی، نه تنها دستوردهنده را شایسته چنین کاری بدانند، بلکه اطاعت از دستور را هم

قانون اساسی آمریکا با این عبارت آغاز می‌شود که «ما مردم ایالات متحده... این قانون اساسی را برای ایالات متحده آمریکا مقرر داشته و ایجاد می‌نماییم». این واژه‌ها بدین شکل بیان شده‌اند تا برای سندی که به دنبال آن می‌آید، طلب مشروعیت کنند. در اینجا ادعای قانونگذاران در مورد مشروعیت، نه بر اساس مثلاً حق الهی پادشاه، بلکه بر اساس حق حکومت مردم بر خودشان استوار است. آنان اعلام داشتند که مردم، حقوق‌شان را اعمال و رضایت‌شان را نسبت به اینکه تحت فرمان نهادهای پدیدآمده توسط این سند باشند، ابراز داشته‌اند. آنان این اعلامیه را به دلیل اینکه معتقد بودند رضایت مردم برای پی‌ریزی یک حکومت مشروع لازم است تدوین نمودند و باور داشتند که بر اساس تصویب آن، چنین رضایتی را به دست خواهند آورد. این اندیشه که با عنوان «حاکمیت مردم» از آن یاد می‌شود، حاکی از این است که قانون اساسی ایالات متحده به دلیل اینکه به وسیله مردم یا با رضایت آنان ایجاد شده مشروع بوده و می‌باشد.

در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اما، مبنای مشروعیت تنها مبتنی بر مبانی انسانی و رضایت مردم نیست. انقلاب اسلامی ایران حاصل یک انقلاب چند طبقه‌ای علیه رژیم پهلوی بود و از این رو، آرزوها و درخواست‌های متنوعی را در بر می‌گرفت. مبارزه با استبداد و برقراری حاکمیت ملت، اصل مشترک بین همه گروه‌های انقلابی بود. از طرف دیگر، رهبری روحانی انقلاب و قدرت برتر روحانیت در سازماندهی مردم، به‌تدریج درخواست برقراری قوانین شرع در قالب حکومت اسلامی را به یکی از مهم‌ترین مطالبات بخش اعظم توده‌های انقلابی تبدیل نمود. این درخواست‌های متفاوت و حتی به ظاهر متناقض، در قانون اساسی کشور تجلی یافت و تجربه منحصر به فردی از مردم‌سالاری دینی را در قالب «جمهوری اسلامی» پدید آورد. بر اساس اصل ۵۶ قانون اساسی، «حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست و هم او انسان را بر سرنوشت خویش حاکم ساخته است. هیچ کسی

نمی‌تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد...». بنابراین، شاهدیم که قانون اساسی برای اصل حاکمیت، دو مبنای الهی و انسانی قائل شده است. همین پایه دوگانه حاکمیت در جمهوری اسلامی، تأثیر خود را بر نحوه نهادسازی در ابتدای انقلاب گذاشت و یکی از منابع مهم تکثر منابع قدرت را تأمین نمود. از همین روست که از یک طرف «در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکاء آراء عمومی اداره شود، از راه انتخابات، انتخاب رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراهای و نظایر اینها یا از راه همه‌پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد» (اصل ۶ قانون اساسی). از طرف دیگر، در اصل چهارم آمده است که «کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد». در جمهوری اسلامی، ولی فقیه به عنوان جانشین امام زمان (عج) در عصر غیبت، ولایت امر و امامت امت را بر عهده دارد که از طریق مجلس خبرگان که اعضای با رای مستقیم مردم انتخاب می‌گردند، به این سمت منصوب می‌شود و در واقع، به شکل غیر مستقیم منتخب مردم است و بر اساس اصل یکصد و ده قانون اساسی، اختیارات و وظایف

;

و بر بر این باور است که در دوران مدرن، رایج‌ترین شکل مشروعیت، اعتقاد به قانونی‌بودن است؛ یعنی آمادگی برای سازگاری با قواعدی که رسماً صحت دارند و با روش‌های قبول‌شده‌ای نظیر نظام پارلمانی اعمال می‌شوند

؛

گسترده‌ای را بر عهده دارد. مطالب گفته شده، همگی نشان‌دهنده وجود منابع دوگانه مشروعیت در نظام سیاسی ایران است که بازتاب این دوگانگی در قانون اساسی و در ساختار نهادهای جمهوری اسلامی به خوبی به چشم می‌خورد. بدین ترتیب می‌توان گفت که مبنای مشروعیت در نظام سیاسی ایران با آنچه وبر درباره مشروعیت مطرح کرده است و آنچه مثلاً در آمریکا به اجرا در آمده است، از اساس متفاوت می‌باشد. اگر مطابق نظر وبر، مشروعیت را مترادف قانونیت بدانیم، نمی‌توان میان مشروعیت و الزام به اطاعت از قانون پیوندی محکم برقرار ساخت؛ چرا که قانونیت در برابر این پرسش که «منبع مشروعیت خود این رویه‌های قانونگذاری در چیست؟» خلع سلاح می‌شود. در مفهوم مشروعیت به مثابه قانونیت، هیچ‌گاه به منشأ حق قانونگذار اشاره نمی‌شود، بلکه صرفاً به این امر بسنده می‌شود که افراد، نسبت به نظام حقوقی خود اعتقاد دارند و نظام حقوقی و سیاسی هم این قابلیت را دارد تا اعتقاد را بازتولید کند. تاسیس نهادهای دموکراتیک برای وضع قانون، هرچند شرط لازم و ابتدایی داشتن قوانین مشروع در یک نظام حقوقی است، اما شرط کافی نیست؛ یعنی نمی‌توان به صرف تاسیس نهادهای قانونگذاری به شیوه دموکراتیک، اطمینان یافت که خروجی چنین پروسه‌ای درست است. از دیدگاه اسلامی، قوانین برای کسب مشروعیت، رویه‌های دموکراتیک را پشت سر می‌گذارند اما هیچ‌وقت به این رویه‌ها بسنده نمی‌شود، بلکه علاوه بر آن، ضرورت دارد تا قوانین، مغایر با دستورات شارع مقدس نباشند. قوانین موضوعه دارای اعتبار ذاتی نیستند و اعتبارشان را از حکم الهی می‌گیرند. از دیدگاه اسلام، وقتی قانونی مراحل قانونگذاری را پشت سر گذاشت و با مقررات شرعی هم مغایرت نداشت، آنگاه اطاعت از آن برای شهروندان به صورت یک الزام شرعی در می‌آید و از این جهت می‌توان گفت که رابطه‌ای مستقیم میان قانون مشروع و الزام اخلاقی به اطاعت از آن برقرار می‌شود.

اصل حفاظت از خویشتن

احتمال انتقال از شیر مادر منتفی است. بنابراین، به نظر می رسد که حتی اگر فرد مبتلا به کرونا باشد شیر دادن به کودک بی خطر است. اما باید مراقب بود تا بیماری از طریق مستقیم (تنفس و تماس) به نوزاد سرایت پیدا نکند. توصیه می شود دست ها قبل از شیردهی شسته شوند و از عطسه یا سرفه روی کودک خودداری شود و حتماً از ماسک استفاده شود. یک روش خوب دیگر دوشیدن شیر با دست یا با شیردوش است و فرد دیگری که بیمار نیست آن شیر را به کودک بدهد. البته حتماً قبل از دوشیدن شیر با دست یا با شیردوش، دست تان را بشوید.

دوران بارداری، زایمان و دوران نوزادی کودک بسیار حساس و ناشناخته است. رعایت اصول بهداشتی و روانی در این ایام بیش از هر زمان دیگری حیاتی محسوب می شوند.

کرونا یکی از بیماری هایی است که احتمال ابتلا به آن وجود دارد و نباید از سایر بیماری ها غافل شد. استعمال دخانیات، تغذیه نامناسب، استرس و بی خوابی، مصرف مواد مخدر و الکل و در مجموع داشتن یک زندگی پر خطر علاوه بر به خطر انداختن سلامت مادران، به صورت مستقیم بر نوزادان نیز اثر سوء گذاشته و آینده آنان را تهدید می کند. رعایت بهداشت، مصرف میوه جات و غذاهای سالم و دارای پروتئین، ویتامین، چربی مناسب و املاح مختلف، انجام حرکات ورزشی، خواب کافی، پرهیز از رفتارهای پرتنش و تحریک آمیز، استفاده از الگوهای صحیح تغذیه و تقویت سیستم ایمنی بدن به ویژه در دوران کرونا ضریب مقاومت بدن را در برابر بیماری ها افزایش می دهد.

جامعه پروتکل های بهداشتی که از رسانه ها اعلام شده مراعات کنند، اما چیزی که در این بین مهم است، اهمیت حفاظت از خود و جنین در چنین شرایطی است. چرا که در این دوران به واسطه بارداری بدن در حالت طبیعی قرار ندارد و ممکن است با بروز کمترین نشانه بیماری، تبعات و عوارض جدی تری به مادر و جنین وارد شود. فلذا توجه به رعایت بهداشت عمومی و پروتکل های بهداشتی در خصوص کرونا در دوران بارداری بسیاری ضروری و حیاتی است.

آیا احتمال انتقال کرونا از مادر باردار به جنین هست؟

باید بدانیم اطلاعات در مورد کرونا در بارداری بسیار محدود است و این که آیا یک زن باردار مبتلا به کرونا می تواند ویروسی را که باعث کرونا به جنین به طور مستقیم، حین یا بعد از زایمان منتقل کند، هنوز به صورت دقیق مشخص نیست. با این حال، در بررسی کودکانی که از مادر مبتلا به کرونا متولد شدند، آثار کرونا مشاهده نشد و علاوه بر این، ویروس در نمونه های مایع آمنیوتیک یا شیر مادر تشخیص داده نشده است.

آیا دوران شیردهی با خطر احتمالی مبتلا شدن شیرخوار از طریق شیردهی مادر مبتلا همراه است؟

انتقال این بیماری از طریق تماس نزدیک با شخصی که مبتلا به کرونا تأیید شده است و گزارشها حاکی از آن است که عمدتاً از طریق قطرات تنفسی بیماری ایجاد می شود. از سویی بر روی شیر تعدادی از مادرانی که به کرونا مبتلا بودند، آزمایش انجام شده و هیچ علامتی از ویروس در شیر یافت نشد،

وحید حاج سعیدی: پایان ویروس کرونا یا به عبارتی انتشار کووید ۱۹ مشخص نیست و لزوم مراقبت بیشتر و علمی تر در این برهه حساس به ویژه برای نوزادان و کودکان ضروری است. بماند که ابتلا و فوت نوزادان و کودکان نیز در برخی شهر ها گزارش شده است. هر چند در حال حاضر نمی دانیم آیا احتمال ابتلای مادران باردار به ویروس کووید-۱۹ نسبت به عموم مردم بیشتر است یا خیر و آیا در نتیجه ی ابتلا به این بیماری، مادر باردار شرایط سختی پیش رو خواهد داشت یا خیر. با این وجود ذکر این نکته ضروری است مادران باردار تغییراتی در بدن خود تجربه می کنند که ممکن است خطر بروز عفونت را در آنها بالا ببرد و ضرورت مراقبت بیشتر از خود در این ایام حیاتی است. سابقه ی شدت بیماری زنان هنگام ابتلا به ویروس هایی از خانواده ی کووید-۱۹ و سایر عفونت های مسری تنفسی، مانند آنفلونزا، بیشتر بوده و همواره لازم است مادران باردار از خود در برابر هرگونه بیماری محافظت کنند. به منظور آشنایی بیشتر با خطرات ناشی از ابتلا به این ویروس و نحوه محافظت از مادر باردار و جنین گفتگوی کوتاهی با زهرا کردکتولی متخصص کودکان و نوزادان انجام داده ایم که حاوی نکات ارزشمندی است.

مادران باردار چگونه می توانند از خود در برابر ابتلا به کرونا محافظت کنند؟

پروتکل برای مادران باردار در خصوص محافظت از خود در برابر کرونا وجود ندارد و آنها نیز باید همانند افراد عادی